

**Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van
de verkaveling 'De Waterhoeve' aan de Schoolstraat te Brecht**

Opdrachtgever: Familie Neut

Maart-April 2008

Caroline Vandegehuchte (bouwhistorica)

Charlotte Fexer (kunsthistorica)

Jef Vansweevelt (archeoloog)

Maarten Smeets (archeoloog)

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1: Werkmethode	p. 2
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de sporen	p. 4
2.1 Sporenlijst	p. 5
2.1.1 Kijkvenster 1	p. 5
2.1.2 Kijkvenster 2	p. 5
2.1.3 Kijkvenster 3	p. 8
2.2 Het aardewerk	p. 13
Hoofdstuk 3: Interpretatie	p. 15
Hoofdstuk 4: Advies	p. 17
Bijlage 1: Vondsteninventaris	p. 20
Bijlage 2: Fotoinventaris	p. 23
Bijlage 3: Fotosurvey	p. 31
Bijlage 4: Situeringsplan	p. 37

HOOFDSTUK 1 WERKMETHODE

Naar aanleiding van de verkaveling 'De Waterhoeve' aan de Schoolstraat te Brecht (afdeling 4, sectie D, percelen: 443/x/partim, 448/a, 449/b/2, 449/y/partim en 449/e/partim) voerde het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed in 2006 een archeologisch vooronderzoek uit. Bij de bouw van de woningen worden immers de archeologische sporen vernield. De grootte van het terrein (ca. 4 ha) en de mogelijke aanwezigheid van archeologisch waardevolle resten droegen bij tot de beslissing dit terrein voorafgaandelijk te laten onderzoeken.

Om de archeologische potentie in te kunnen schatten werden over het ganse terrein parallelle sleuven getrokken met variërende lengte naar gelang de vorm van het terrein en de gevonden sporenconcentraties.

Het uitgraven van de weggoffers werd archeologisch begeleid door het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed.

Tijdens het onderzoek werden enkele sporenconcentraties gevonden waarvan meerdere sporen handgevormd aardewerk bevatten. Uit deze resultaten bleek dat het project ingeplant werd op een nederzettingssite uit de midden ijzertijd (500-250v.C.).¹

Op basis van dit vooronderzoek werd besloten dat de loten 23 t.e.m. 27, die samen een oppervlakte van 3774m² beslagen, dienden opgegraven te worden. Voor de loten 15 t.e.m. 22, met een totale oppervlakte van 5748m², werd bijkomend onderzoek gevraagd. Om te controleren of een opgraving zinvol is, dienden 3 kijkvensters van telkens 300m² gegraven te worden. De uitvoering van dit bijkomende vooronderzoek en de opgraving van de loten 23 t.e.m. 27 werden door de verkavelaar, de familie Neut, toevertrouwd aan het Studiebureau Monumentenzorg bvba (opgravingsvergunning 2008/28). De overige loten (loten 8 t.e.m. 14 en 28 t.e.m. 30) werden door het agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed vrijgegeven.

Tijdens het vooronderzoek werden uiteindelijk twee eerder vierkante kijkvensters (kijkvenster 1: 436 m², kijkvenster 2: 448 m²) en één rechthoekig kijkvenster (kijkvenster 3: 455 m²)

¹ Annaert R. 2007: Enkele nieuwe ijzertijd sites in het Antwerpse, in: *Lunula Archaeologia protohistorica* XV, Leuven, p. 107-111.

uitgegraven. Na het weghalen van de teelaarde onder begeleiding van een archeoloog, werd het archeologisch vlak opgeschaafd en gecontroleerd op de aanwezigheid van sporen. Voor elk kijkvenster werden de archeologische sporen ingetekend op schaal 1/50. Hierbij werden tevens enkele losse scherfjes die tijdens het opschaven werden gevonden, ingemeten als puntvondsten. Verder werden alle sporen gefotografeerd en beschreven.

De inplanting van de drie kijkvensters werd bepaald door de aanwezigheid van de aangetroffen sporen gedurende het proefsleuvenonderzoek van het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed. De bedoeling van kijkvensters 1 (op de grens van loten 15 en 16) en 2 (op de grens van loten 18 en 19) was vooral een afbakening van de noord-noordoostelijke grens van de site te bekomen. De controle van de wegkoffer ter hoogte van de loten 15 t.e.m. 20 was al negatief gebleken in 2006 en ook de loten (loten 8 t.e.m. 13) ten noorden van deze weg waren al vrijgegeven. Kijkvenster 3 bevond zich op de grens van loten 21 en 22. Tijdens het proefsleuvenonderzoek van het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed waren hier meerdere sporen aangetroffen. Bedoeling was de dichtheid van de sporen na te gaan en de relatie te onderzoeken met de op te graven loten 23 t.e.m. 27.

Kijkvensters 1 en 2 bevatten slechts enkele sporen. Er werd voor geopteerd deze sporen te couperen om verdere interpretatie toe te laten. De coupes werden gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1/20. Kijkvenster 3 bevatte een 100-tal sporen. De sporen in kijkvenster 3 werden niet gecoupeerd aangezien ze gelegen waren in een extra op te graven zone.

Alle kijkvensters werden door topograaf Raoul Creemers ingemeten en op plan gezet.

HOOFDSTUK 2 BESCHRIJVING VAN DE SPOREN

De site bevindt zich op een kleine hoogte in het landschap onder een plaggenbodem met een diepte van 40 à 50 cm. (Scm: matig droge lemige zandbodem met dikke antropogene humus A horizont). Onder dit plaggenpakket bevindt zich de natuurlijke lemige zandbodem. Deze bodem is lichtbruin met veel bruine en grijze verkleuringen door bioturbatie (mollengangen), in sommige zones bevinden zich vrij veel brokken ijzeroer.

In kijkvenster 1 werden slechts 5 sporen geregistreerd waarvan één een scherp handgevormd aardewerk bevatte. Verder werden nog twee kleine scherfjes ingezameld als losse vondsten. In kijkvenster 2 waren 36 sporen aanwezig, waarvan een aantal handgevormd aardewerk bevatten. Verder werden tijdens het opschaven enkele scherfjes als losse vondsten ingezameld. In kijkvenster 3 werden 96 sporen geregistreerd. Ook hier bevatten enkele sporen handgevormd aardewerk en werden enkele scherfjes als losse vondsten ingezameld.

De meeste sporen in kijkvensters 1 en 2 tekenden zich vaag af en waren vrij klein. De meeste zijn te interpreteren als paalsporen. Bij het couperen bleken enkele sporen zeer ondiep bewaard te zijn, enkele sporen werden als natuurlijke verkleuringen geïnterpreteerd. In kijkvenster 3 kwamen enkele grotere sporen aan het licht die mogelijk als (afval)kuilen te interpreteren zijn, verder onderzoek zal hier uitsluitsel brengen.

De sporenconcentraties in het noorden van kijkvenster 2 leek niet echt aan te sluiten op de site op loten 23 t.e.m. 27 en er tekenden zich geen duidelijke structuren af. Omdat deze zone buiten een verder archeologisch onderzoek zou vallen, werd in overleg met het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed beslist de sporen in kijkvensters 1 en 2 volledig op te graven. Aangezien de densiteit in kijkvenster 3 een opgraving van deze zone wel verantwoord, werden de hier aanwezige sporen nog niet verder onderzocht, maar dient dit te gebeuren tijdens de vlakdekkende opgraving.

2.1 Sporenlijst²

2.1.1 Kijkvenster 1 (foto's 1 en 2)

- 37 Kleine lichtgrijze cirkelvormige verkleuring met donkerbruine vlekken, veel bioturbatie. In profiel komvormig, ca. 12 cm diep. Paalspoor.
- 38 Onregelmatige langwerpige lichtgrijze verkleuring met donkerbruine vlekken, veel bioturbatie. In coupe tekende zich onderaan een zwarte band af. Waarschijnlijk te interpreteren als natuurlijke verkleuring. Tot ca. 50 cm diep.
- 39 Ronde cirkelvormige verkleuring. Heterogeen lichtbruin met veel lichtbruine vlekken. In coupe ondiep bewaard (ca. 6cm), onregelmatig komvormig. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-039). Paalspoor.
- 40 Kleine cirkelvormige lichtbruine verkleuring met grijze vlekken. In profiel komvormig, ca. 12 cm diep. Paalspoor.
- 41 Vrij grote cirkelvormige verkleuring (ca. 65 cm diameter). Donkergrijs met lichtgrijze en lichtbruine vlekken, wat houtskoolspikkels en ijzeroerbokjes. Veel bioturbatie. In coupe komvormig met een ondiep deel. Tot ca. 30cm diep. Paalspoor.

2.1.2 Kijkvenster 2 (foto 3 t.e.m. 5)

- 1 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Vage aflijning. Paalspoor?
- 2 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Vage aflijning. Bij het opschaven werd handgevormd aardewerk aangetroffen. (08-BRWA-001). Paalspoor?
- 3 Onregelmatig langwerpige lichtgrijze verkleuring (ca. 40cm lang). Met donkergrijze en lichtbruine vlekjes, veel bioturbatie. In coupe onregelmatig komvormig, ca. 12 cm diep.

² Bij dit rapport bevindt zich enkel een plan met de aanduiding van de lokatie van de verschillende kijkvensters. Een alle sporen plan zal worden opgemaakt na de vlakdekkende opgravingen, en hierbij worden ook de sporen van het vooronderzoek opgenomen. De ingetekende plannen horen niet bij het opgravingsarchief van het vooronderzoek.

- 4 Cirkelvormige, lichtgrijze verkleuring (diameter ca. 40 cm) met donkergrijze vlekken. Ondiep bewaard (8 cm). Paalspoor?
- 5 Onregelmatig cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, vage aflijning. Paalspoor?
- 6 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, vage aflijning. Paalspoor?
- 7 Vrij grote cirkelvormige lichtgrijze verkleuring (diameter ca. 60cm) met grijsbruine vlekken. Ondiep bewaard (ca. 6cm). Bevatte handgevormd aardewerk. (08-BRWA-038)
- 8 Vrij grote lichtgrijze cirkelvormige verkleuring (diameter ca. 60cm) met donkerbruine vlekken. Ondiep bewaard (ca. 8 cm). Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-037)
- 9 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Met grijsbruine en lichtbruine vlekken. Vage aflijning. In profiel ondiep komvormig (ca. 10 cm)
- 10 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Vage aflijning. Niet bewaard in profiel.
- 11 Grote cirkelvormige verkleuring (diameter ca. 1m) (foto's 6 en 7). Vullingen 1 en 2: Centraal een cirkelvormige lichtgrijze vulling met donkergrijze vlekken. In coupe bleek deze centrale vulling een paalspoor met rechte wanden en vlakke bodem en met onderaan een iets lichtere grijze band (ca. 20 cm diep). Vullingen 3 tot 6: Heterogene grijze vullingen met donkerbruine en lichtbruine vlekken en enkele mollengangen. In coupe een onregelmatig profiel; zone rond centrale paalspoor die sterk verstoord werd door bioturbatie. Het paalspoor bevatte vrij veel handgevormd aardewerk (08-BRWA-002 en 08-BRWA-036).
- 12 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met vlekken geel zand, zeer vage aflijning. Paalspoor?
- 13 Vrij grote, lichtgrijze cirkelvormige verkleuring (diameter ca. 55cm). Met donker grijsbruine vlekken en stippen mangaan. In coupe onregelmatig komvormig (ca. 12cm diep). Paalspoor.
- 14 Kleine lichtgrijze cirkelvormige verkleuring. Vage aflijning. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-011).
- 15 Kleine lichtgrijze cirkelvormige verkleuring, met lichtbruine vlekken en mangaan stippen. In coupe bleek het te gaan om twee komvormige sporen die elkaar

oversnijden. Het recentste spoor is ca. 10 cm diep, het andere ca. 20 cm. Paalsporen.

- 16 Kleine lichtgrijze cirkelvormige verkleuring met lichtbruine vlekken. Vage aflijning.
- 17 Langwerpige, min of meer ovale lichtgrijze verkleuring. Zeer vage aflijning.
- 18 Zone met lichtgrijze en lichtbeige vlekken, veel ijzeroer.
- 19 Donkerbruine recente verstoring. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 20 Grote zone met lichtgrijze en lichtbeige vlekken (iets donkerder dan moederbodem). Bevatte enkele losse vondsten (08-BRWA-003 t.e.m. -007).
- 21 Kleine cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Vage aflijning. Breed komvormig, ondiep bewaard (ca. 6 cm).
- 22 Kleine cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Vage aflijning. Ondiep komvormig (ca. 6 cm).
- 23 Zone met lichtgrijze en lichtbruine vlekken, veel spikkels mangaan en veel bioturbatie. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-009).
- 24 Kleine langwerpige grijsbruine verkleuring, zeer vaag afgelijnd.
- 25 Onregelmatige, zeer lichtgrijze verkleuring met veel mangaanspikkels, enkele houtskoolbrokjes, enkele mollengangen. Een min of meer komvormig profiel met onderaan een vage aflijning (ca. 50 cm diep).
- 26 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met bruine vlekken en mangaanspikkels, enkele houtskoolspikkels. In coupe onregelmatig komvormig (ca. 12 cm diep). Doorsnijdt spoor 26.
- 27 Cirkelvormige grijsbruine verkleuring met lichtgrijze vlekken in spoor 25. Bevat veel houtskoolspikkels. In profiel min of meer U-vormig (ca. 36 cm diep). Paalspoor.
- 28 Onregelmatige cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken en enkele roestbruine vlekken. In coupe onregelmatig komvormig (ca. 12 cm diep) Paalspoor.
- 29 Homogene, onregelmatig cirkelvormige, grijze verkleuring. Scherp afgelijnd. Doorsnijdt voor klein deel spoor 36.
- 30 Zeer vage, cirkelvormige lichtbruine verkleuring. Natuurlijke verkleuring.

- 31 Duidelijk afgelijnd min of meer cirkelvormig spoor. Heterogeen donkergrijs met lichtbeige vlekken. Onregelmatig komvormig in profiel; wordt doorsneden door spoor 32.
- 32 Duidelijk afgelijnd rechthoekig spoor. Donkergrijs met enkele lichtgrijze vlekken, in profiel onregelmatig komvormig.
- 33 Kleine cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, zeer vage aflijning.
- 34 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken, wat ijzeroer (diameter ca. 60 cm). In profiel onregelmatig komvormig (ca. 20 cm diep). Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-013 en -035). Paalspoor.
- 35 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbeige vlekken, zeer vage aflijning.
- 36 Vrij grote cirkelvormige, licht grijsbruine verkleuring met mangaanspikkels en wat ijzeroer (diameter ca. 80cm). Vaag afgelijnd. In profiel ondiep, breed komvormig. (ca. 16cm diep)

2.1.3 Kijkvenster 3 (foto 8)

- 42 Afgerond vierkant spoor, donkerbruin met lichtbruine vlekken. Enkele spikkels houtskool.
- 43 Ovale donkerbruine verkleuring met lichtbruine vlekken, veel bioturbatie.
- 44 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met lichtbruine en lichtgrijze vlekken. Veel bioturbatie en verstoring door ploegspoor.
- 45 Kleine cirkelvormige verkleuring, heterogeen donkerbruin met veel lichtbruine vlekken, verstoring door bioturbatie en ploegspoor.
- 46 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring.
- 47 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.
- 48 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.
- 49 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring, bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-024).
- 50 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.

- 51 Zeer vage, cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 52 Zone die iets donkerder is dan de moederbodem; waarschijnlijk een natuurlijke verkleuring.
- 53 Vrij grote cirkelvormige verkleuring, bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-025).
- 54 Grote cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-026).
- 55 Kleine zone die iets donkerder is dan moederbodem. Waarschijnlijk natuurlijke verkleuring.
- 56 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met veel ijzeroer.
- 57 Zone die iets donkerder is dan de moederbodem. Waarschijnlijk een natuurlijke verkleuring.
- 58 Onregelmatige, min of meer rechthoekige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.
- 59 Kleine cirkelvormige donkerbruine verkleuring in zone 57, waarschijnlijk een gang van een dier.
- 60 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring in zone 57.
- 61 Onregelmatige donkergrijs gevlekte verkleuring met veel houtskoolvlekken (vulling 2), met één zone die iets lichter is (vulling 1). Zeer veel bioturbatie (foto 9).
- 62 Vrij grote afgeronde lichtgrijze verkleuring, slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 63 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-027).
- 64 Vrij grote afgeronde lichtgrijze verkleuring, slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 65 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring.
- 66 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 67 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 68 Onregelmatige lichtgrijze verkleuring.
- 69 Vrij grote langwerpige lichtbruine verkleuring.

- 70 Vrij grote afgeronde lichtgrijze verkleuring, slechts gedeeltelijk in kijkvenster gelegen.
- 71 Afgerond vierkante lichtbruine verkleuring.
- 72 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-028).
- 73 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, met enkele houtskoolspikkels.
- 74 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring.
- 75 Afgeronde lichtgrijze verkleuring met wat houtskoolvlekjes. Slechts gedeeltelijk in kijkvenster gelegen.
- 76 Afgeronde lichtgrijze verkleuring met wat houtskoolvlekjes. Slechts gedeeltelijk in kijkvenster gelegen.
- 77 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met enkele houtskoolspikkels.
- 78 Vrij grote onregelmatige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken en ijzeroer.
- 79 Cirkelvormige grijze verkleuring, duidelijk afgelijnd.
- 80 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring.
- 81 Cirkelvormige grijze verkleuring, duidelijk afgelijnd (foto 10).
- 82 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, met enkele houtskoolspikkels.
- 83 Onregelmatige langwerpige lichtgrijze verkleuring, ligt tegen spoor 84 aan.
- 84 Afgerond rechthoekige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.
- 85 Cirkelvormige lichtbruine verkleuring, voor klein deel buiten kijkvenster gelegen.
- 86 Ovale grijze verkleuring met wat houtskoolspikkels, ligt tegen spoor 85 aan.
- 87 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 88 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 89 Afgeronde lichtgrijze verkleuring met wat donkerder grijze vlekken, slechts gedeeltelijk in kijkvenster gelegen.
- 90 Ovale grijze verkleuring, mogelijk deel van ploegspoor.
- 91 Ovale lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken en enkele roestvlekken.
- 92 Cirkelvormige zeer lichtgrijze verkleuring met veel lichtbruine en roestvlekken, enkele stipjes mangaan.
- 93 Cirkelvormige, zeer donkerbruine verkleuring met lichtbeige vlekken en enkele mollengangen.

- 94 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met veel donkergrijze vlekken.
- 95 Afgerond rechthoekige lichtgrijze verkleuring met veel lichtbruine vlekken en enkele roestvlekken.
- 96 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken en enkele roestvlekken.
- 97 Cirkelvormige, heterogene lichtgrijze verkleuring met donkergrijze en lichtbruine vlekken, enkele brokjes ijzeroer.
- 98 Cirkelvormige, heterogene donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken.
- 99 Ovale zeer donkerbruine tot zwarte verkleuring met donkergrijze en lichtgrijze vlekken, enkele brokjes ijzeroer.
- 100 Cirkelvormige zeer donkerbruine tot zwarte verkleuring met donkergrijze en lichtgrijze vlekken enkele brokjes ijzeroer.
- 101 Cirkelvormige zeer donkerbruine tot zwarte verkleuring met donkergrijze en lichtgrijze vlekken, enkele brokjes ijzeroer.
- 102 Langwerpige zeer donkerbruine tot zwarte verkleuring met donkergrijze en lichtgrijze vlekken, vrij veel brokjes ijzeroer.
- 103 Langwerpige, afgeronde zeer lichtgrijze verkleuring met donkergrijze en lichtbruine vlekken. Slechts gedeeltelijk in kijkvenster gelegen.
- 104 Cirkelvormige, heterogene lichtbruine tot lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken en vrij veel brokjes ijzeroer.
- 105 Ovale, heterogene lichtbruine tot lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken en enkele brokjes ijzeroer.
- 106 Vrij grote onregelmatige, lichtgrijze tot lichtbruine zone met donkergrijze vlekken en enkele brokjes ijzeroer. Veel bioturbatie. Waarschijnlijk een natuurlijke verkleuring.
- 107 Afgerond vierkante lichtgrijze verkleuring met lichtbruine en donkergrijze vlekken.
- 108 Afgeronde lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 109 Onregelmatig ovale donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken en enkele lichtbruine vlekjes.
- 110 Cirkelvormige heterogeen – donkergrijze verkleuring met veel lichtgrijze vlekken.

- 111 Ovale donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken en enkele lichtbruine vlekken.
- 112 Zeer grote onregelmatig ovale verkleuring (foto 11); met een zeer donkergrijze vulling in het midden met lichtgrijze vlekken, voelt vrij vetzig aan (minder zanderig dan overige sporen) (vulling 1). Daar rond een brede lichtgrijze band met donkergrijze vlekken (vulling 2). Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-032).
- 113 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met lichtgrijze en lichtbruine vlekken.
- 114 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-040).
- 115 Afgeronde donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken, wordt doorsneden door spoor 116. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 116 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met bruine vlekken.
- 117 Vrij grote, onregelmatig afgeronde lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 118 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met lichtgrijze en lichtbruine vlekken.
- 119 Onregelmatige, langwerpige lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken. Ligt tegen spoor 112 aan.
- 120 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met donkergrijze en lichtbruine vlekken, enkele roestvlekken.
- 121 Afgeronde lichtgrijze verkleuring met donkergrijze vlekken. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 122 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met lichtbeige vlekken.
- 123 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met lichtgrijze en bruine vlekken.
- 124 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met bruine vlekken. Bevatte een geretoucheerd stukje silex en handgevormd aardewerk (08-BRWA-033 en -041).
- 125 Langwerpige lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken.
- 126 Min of meer afgerond rechthoekige, heterogene lichtgrijze verkleuring. Ligt tegen spoor 127 aan.
- 127 Min of meer ovale donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken.
- 128 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring met bruine vlekken. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-034).

- 129 Onregelmatig afgeronde, heterogene donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.
- 130 Cirkelvormige, heterogene donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken. Voor klein deel buiten het kijkvenster gelegen.
- 131 Cirkelvormige donkergrijze verkleuring met bruine vlekken.
- 132 Cirkelvormige, homogene donkergrijze verkleuring. Scherp afgelijnd.
- 133 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring.
- 134 Cirkelvormige lichtgrijze verkleuring, vlak naast 133 gelegen.
- 135 Cirkelvormige, heterogene lichtgrijze verkleuring met lichtbruine vlekken en enkele roestvlekken.
- 136 Ovale donkergrijze verkleuring met lichtgrijze vlekken. Bevatte handgevormd aardewerk (08-BRWA-042).
- 137 Grote, onregelmatige langwerpige donkergrijze verkleuring met lichtgrijze, lichtbruine en roestvlekken (foto 12). Voelt beetje 'vettig' aan; minder zandig dan overige sporen. Slechts gedeeltelijk in het kijkvenster gelegen.

2.2 Het aardewerk³

Tijdens het vooronderzoek werden in totaal 78 scherven handgevormd aardewerk gerecupereerd, een vrij groot aantal hiervan is zeer fragmentair. Verder leverde het onderzoek nog 2 scherven grijs aardewerk en één bewerkt stukje silex op.

In kijkvenster 2 werden vijf handgevormde scherven met kamstreep versiering aangetroffen in spoor 11 (08-BRWA-002 en 08-BRWA-036). Onder de scherven bevinden zich twee fragmenten van oortjes waarvan één naast de horizontaal georiënteerde kamstreep versiering nog een lijn ingedrukte puntjes vertoont aan één zijde. Eén dunne randscherf van een eenvoudige opstaande rand vertoont enkele horizontale kamstreepjes. De overige twee zijn

³ Hoewel in bijlage een inventaris is opgenomen met alle vondsten, maken deze vondsten geen deel uit van het opgravingsarchief van dit vooronderzoek. Deze vondsten, evenals de sporen in kijkvenster 3, zullen integraal deels uitmaken van het opgravingsarchief van de vlakdekkende opgraving die momenteel nog aan de gang is.

wandscherven versierd met vrij grove, zowel horizontaal als verticaal georiënteerde kamstrepen.

Het dicht bij spoor 11 gelegen spoor 34 (08-BRWA-013 en 08-BRWA-035) bevatte één versierde handgevormde scherf van een eenvoudige opstaande rand met dunne, horizontaal aangebrachte kamstrepen.

Zes handgevormde scherven hebben een besmeten en drie een gegladde buitenwand. Vier handgevormde randscherven betreffen eenvoudige opstaande randen. Alle overige handgevormde scherven zijn wandscherven met ruwe wanden. Een deel van het handgevormd materiaal was te fragmentarisch om verdere determinatie toe te laten.

Tijdens het eerdere vooronderzoek uitgevoerd door het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed en het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed werd het aangetroffen aardewerk gedateerd in de midden ijzertijd (500-250 v.C.). De vondsten uit het hier besproken onderzoek kunnen, vooral op basis van de kamstrepenversiering en de relatief lage aanwezigheid van besmeten aardewerk, binnen deze periode geplaatst worden.

HOOFDSTUK 3 INTERPRETATIE

Uit de resultaten van de vooronderzoeken uitgevoerd door het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed en het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed bleek dat er zich op het terrein nederzettingssporen uit de midden ijzertijd bevinden.

Het onderzoek van de kijkvensters maakt het mogelijk de grenzen van de site preciezer te bepalen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het steeds mogelijk is dat er zich verspreide sporenconcentraties voordoen op een grote oppervlakte zodat een 'begrenzing' steeds onder voorbehoud gebeurt.

Kijkvenster 1 leverde slechts vier verspreide paalsporen op die niet met elkaar in verband stonden. Gezien dit deel van het terrein tijdens het onderzoek van R-O Vlaanderen eveneens weinig opleverde, kan verondersteld worden dat de noordoost grens van de site hier bereikt wordt.

Aan de noordzijde van kijkvenster 2 werd een kleine sporenconcentratie aangetroffen die doorloopt in de noordwand van het kijkvenster. Hoewel meerdere paalsporen werden aangetroffen kon ook hier geen structuur herkend worden. Tijdens het onderzoek van de wegkoffer werden ter hoogte van deze concentratie geen sporen aangetroffen. Aan de overzijde van de weg werden tijdens het onderzoek uitgevoerd door R-O Vlaanderen evenmin sporen aangetroffen. Mogelijk duiden deze sporen dus op een kleine, alleenstaande structuur. Waarschijnlijk werd de noordgrens van de site hier min of meer bereikt.

Kijkvenster 3 leverde verreweg de meeste sporen op. Het gros betreft paalsporen. Enkele grotere verkleuringen zijn mogelijk te interpreteren als afvalkuilen. Nader onderzoek dient hier uitsluitsel te brengen. Hoewel er vooralsnog geen structuren te herkennen zijn wijst deze vrij grote concentratie van sporen op ijzertijdbewoning in de onmiddellijke omgeving. Tijdens het vooronderzoek van R-O Vlaanderen bleek reeds dat de zone onmiddellijk ten zuiden van kijkvenster 3 vrij veel sporen bevat. De dichtheid aan sporen in het kijkvenster lijkt af te nemen in oostelijke richting. Gezien tijdens het onderzoek van de wegkoffers voornamelijk aan de

westzijde van het terrein sporen werden aangetroffen, lijkt het erop dat de site zich verder in westelijke richting uitstrekt. Verder onderzoek is echter nodig om hierover uitsluitsel te geven.

HOOFDSTUK 4 ADVIES

Conform art. 4 § 2 van het *Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium* van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003) en 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek gevraagd om de archeologische potentie van het terrein in te schatten. Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek werd in eerste instantie reeds beslist tot het vlakdekkend opgraven van loten 23 t.e.m. 27. Het extra archeologisch vooronderzoek op de loten 15 t.e.m. 22 was bedoeld om een duidelijke afbakening van de site te bekomen. De kijkvensters 1 en 2 waren grotendeels negatief en daarom wordt geadviseerd loten 15 t.e.m. 20 vrij te geven. In kijkvenster 3 werd wel nog een grote concentratie sporen aangetroffen en is een vlakdekkende opgraving wenselijk en te verantwoorden.

Het archeologisch onderzoek van loten 21 en 22 zal er in de eerste plaats uit bestaan het volledige opgravingsvlak bloot te leggen en dit vervolgens volledig op te schaven.

Alle sporen dienen op schaal 1/50 opgetekend te worden en van alle sporen moeten zowel de nodige foto's (afzonderlijk en overzicht) als beschrijvingen (aard, beschrijving vulling, aflijning, inhoud, ...) worden gemaakt. Van alle sporen wordt de hoogte op plan genoteerd.

Vervolgens moeten alle sporen gecoupeerd worden en de profielen moeten eveneens op schaal 1/20 opgetekend worden. Na de registratie van de coupes wordt de andere helft van ieder spoor volledig en stratigrafisch opgegraven.

De vondsten die bij het opschaven van het opgravingsvlak worden aangetroffen worden per grondspoor bijgehouden. Ook bij het maken van de coupes, en later het stratigrafisch verder uitgraven van de sporen, dienen vondsten per spoor en per stratigrafische laag ingezameld te worden.

Een inventaris en aanduidingen op het grondplan moeten het mogelijk maken de vondsten achteraf aan de juiste sporen toe te wijzen en zo een interpretatie te kunnen maken.

De nodige aandacht dient uit te gaan naar de ruimtelijke indeling van de site en er dient nagegaan te worden of er verschillende fasen kunnen worden vastgesteld. Dit zal in alle geval beperkt zijn afgaande op de reeds aangetroffen sporen, maar de aanwezigheid van verschillende paalsporen in elkaars onmiddellijke nabijheid kan toch wijzen op een fasering.

Na het beëindigen van de opgraving dient een basisrapport opgemaakt te worden waarin onder andere een situeringsplan en een algemeen grondplan (met eventuele faseringen) zijn opgenomen. Verder worden de verschillende profielen weergegeven, een foto- en sporeninventaris en een inventaris van de vondsten. Het rapport dient uitvoerig geïllustreerd te worden door de nodige foto's van zowel sporen, overzichten als vondsten.

Afgaande op de hoeveelheid sporen en de oppervlakte wordt in overleg met de bevoegde beheersarcheoloog van het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed een termijn van 11 werkdagen per lot vooropgesteld voor het veldwerk en 8 werkdagen voor de verdere uitwerking.

De personeelsbezetting moet bestaan uit twee archeologen die voldoen aan de wettelijk bepaalde normen en drie arbeiders.

Ondanks het vrijgeven van de rest van het terrein (loten 8 t.e.m. 20 en 28 t.e.m. 30) blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 (BS 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006)
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 23 juni 2006

van toepassing, meer bepaald de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

BIJLAGE 1 VONDSTENINVENTARIS

Inventarisnummer	Spoornummer	Inhoud
08-BRWA-001	2	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-002	11	2 scherven handgevormd aardewerk waarvan 1 randscherf met gegladde buitenzijde en 1 wandscherf met kamstreep versiering
08-BRWA-003	20, losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-004	20, losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-005	20, losse vondst	1 wandscherf grijs aardewerk
08-BRWA-006	20, losse vondst	1 wandscherf grijs aardewerk
08-BRWA-007	20, losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-008	Losse vondst	1 dikke wandscherf handgevormd aardewerk met besmeten buitenzijde
08-BRWA-009	Losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-010	Losse vondst	1 randscherf en 2 wandscherven handgevormd aardewerk
08-BRWA-011	14	1 kleine randscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-012	28	1 dunne wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-013	34	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-014	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-015	Losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-016	Losse vondst	1 wandscherf (handgevormd aardewerk?)
08-BRWA-017	Losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-018	40	1 dikke wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-019	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-020	Losse vondst	1 dikke wandscherf handgevormd aardewerk, besmeten langs 1 zijde.
08-BRWA-021	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk

Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van de verkaveling 'De Waterhoeve'
aan de Schoolstraat te Brecht

08-BRWA-022	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-023	Losse vondst	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-024	49	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-025	53	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-026	54	2 fragmenten handgevormd aardewerk
08-BRWA-027	63	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-028	72	1 wandscherf en 1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-029	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-030	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-031	Losse vondst	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-032	112	1 dunne randscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-033	124	1 stukje bruine silex, aan twee randen enkele retouches.
08-BRWA-034	128	1 wandfragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-035	34	1 randscherf van een eenvoudige rechtopstaande rand versierd met dunne horizontale kamstrepen. 3 wandscherven handgevormd aardewerk Waarvan 1 besmeten aan buitenzijde. 2 fragmenten hgv.
08-BRWA-036	11	2 fragmenten handgevormd aardewerk van oortjes met horizontale kamstrepen op de buitenzijde waarvan 1 met een lijn ingedrukte puntjes aan één zijkant. 1 dunne randscherf van een eenvoudige rechtopstaande rand met kamstreep versiering. 8 wandscherven handgevormd aardewerk waarvan 2 met kamstreep versiering, 1 met gegladde binnen- en buitenzijde en 2 met een besmeten

Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van de verkaveling 'De Waterhoeve'
aan de Schoolstraat te Brecht

		buitenwand. 18 fragmenten handgevormd aardewerk.
08-BRWA-037	8	1 fragment handgevormd aardewerk
08-BRWA-038	7	1 dikke wandscherf handgevormd aardewerk; met besmeten buitenzijde.
08-BRWA-039	39	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-040	114	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-041	124	1 wandscherf handgevormd aardewerk
08-BRWA-042	136	2 wandscherven handgevormd aardewerk, waarvan 1 met gegladde buitenzijde.

BIJLAGE 2: FOTOINVENTARIS

BIJLAGE 3: FOTOSURVEY

Foto 1

Foto 2

Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van de verkaveling 'De Waterhoeve'
aan de Schoolstraat te Brecht

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van de verkaveling 'De Waterhoeve'
aan de Schoolstraat te Brecht

Foto 7

Foto 8

Archeologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22 in het kader van de verkaveling 'De Waterhoeve'
aan de Schoolstraat te Brecht

Foto 9

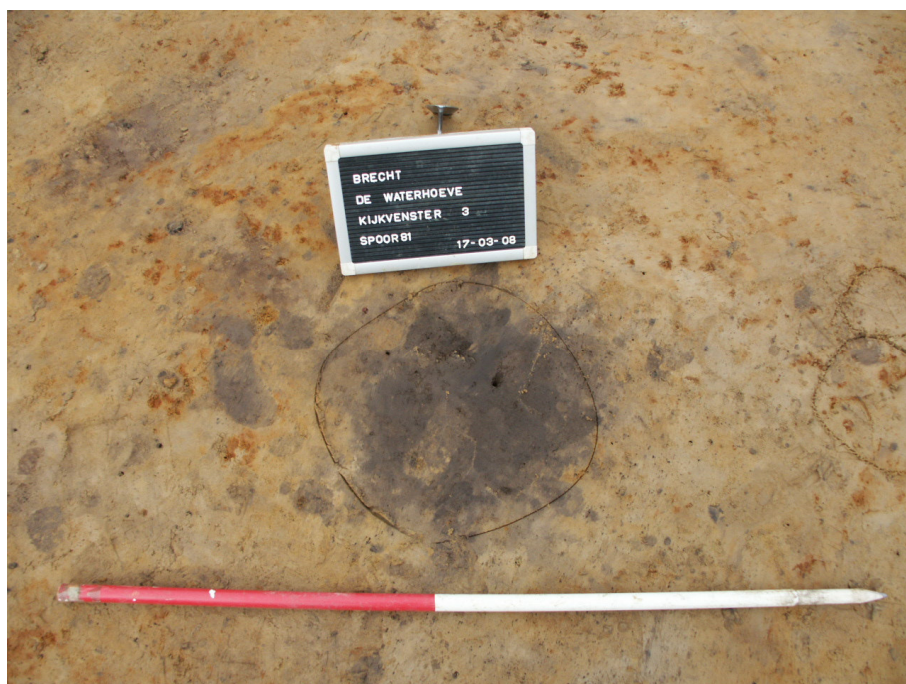

Foto 10

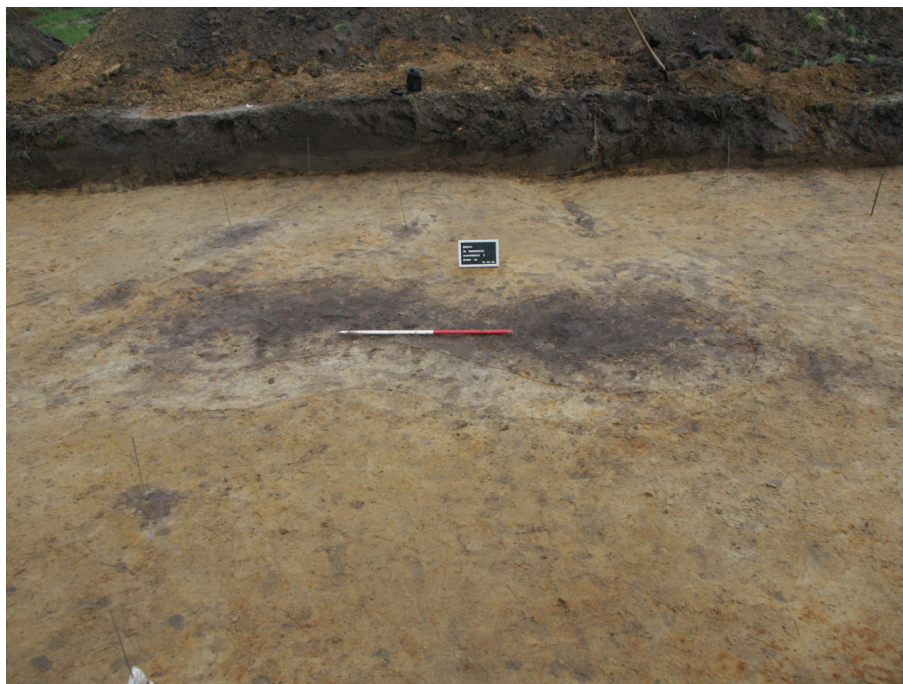

Foto 11

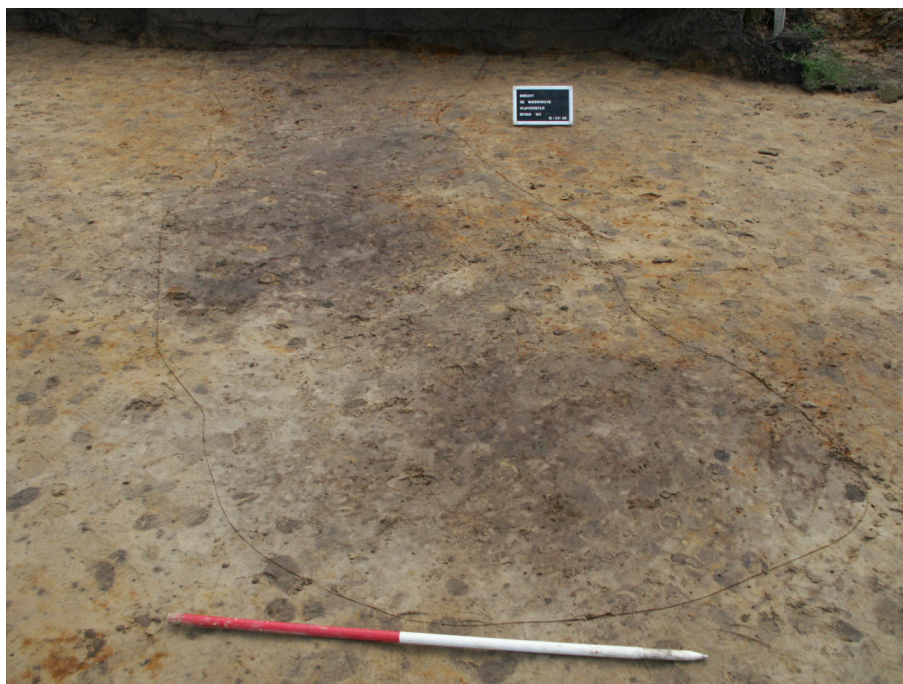
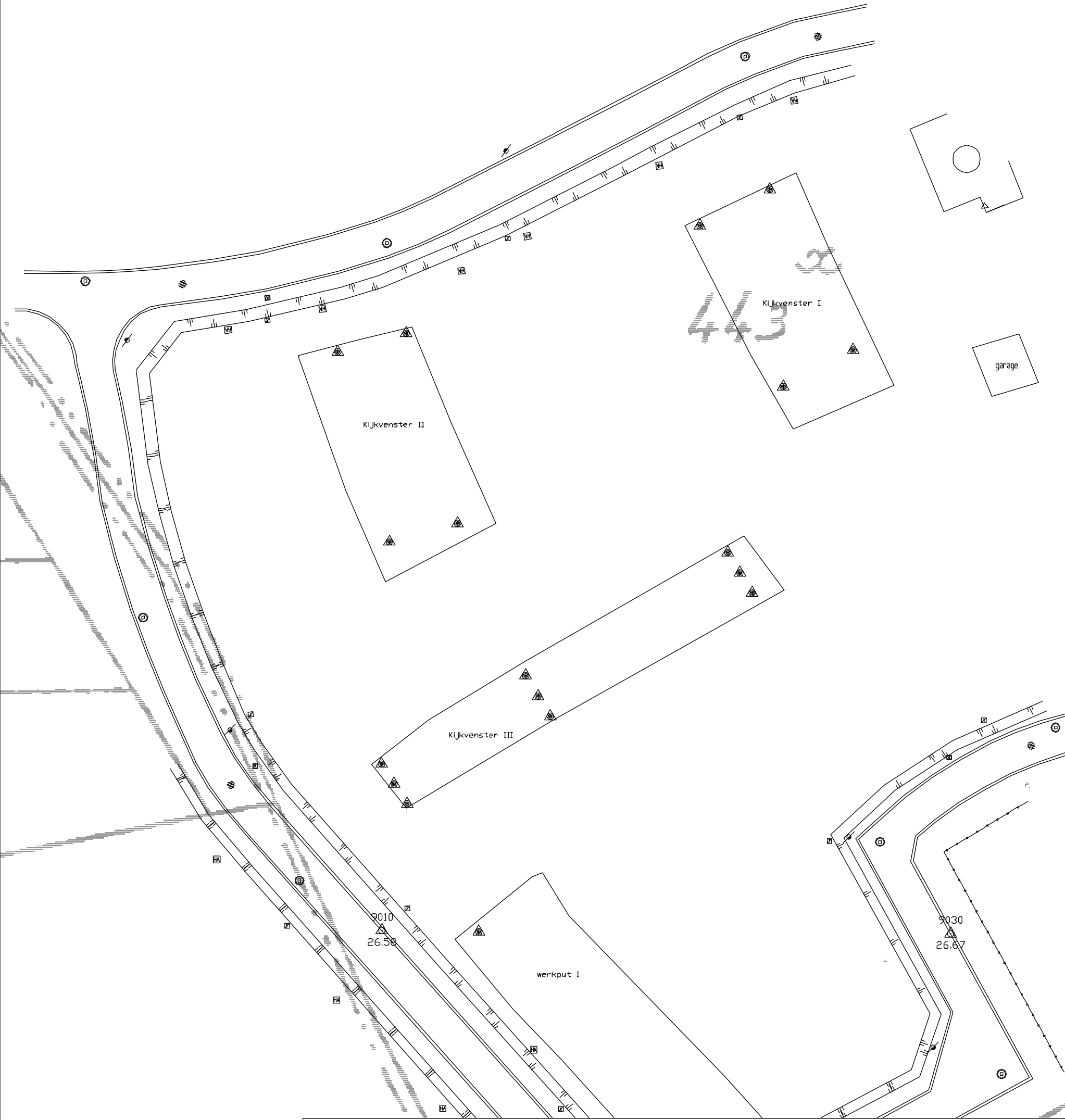

Foto 12

BIJLAGE 4: SITUERINGSPLAN

Archelologisch vooronderzoek van de loten 15 t.e.m. 22
in het kader van de verkaveling
‘De Waterhoeve’ aan de Schoolstraat te Brecht

Opdrachtgever:

Familie Neut

Uitvoering:

Studiebureau Monumentenzorg bvba
Caroline Vandegehuchte
Charlotte Fexer
Jef Vansweevelt
Maarten Smeets

Topografie:

Raoul Creemers

datum:

Maart 2008

Schaal: 1/500

--	--	--	--	--

Legende

- PAAL_VERLICHTINGSPAAL
- HUISAANSLUITING
- KAST_R/TV
- Sleuven
- PAS_WONING
- PIKET
- Gebouw
- GRACHT/BEEK

